

конкурентоспроможності суб'єктів господарської діяльності.

Активна регіональна політика держави, завданням якої є надання істотного динамізму регіональному соціально-економічному розвитку шляхом більш повного та ефективного залучення у господарській обіг ресурсного потенціалу регіонів, використання переваг територіального поділу й кооперації праці на основі розширення повноважень і підвищення відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за вирішення поточних і перспективних проблем територій, також розглядається як метод активізації інвестиційної діяльності.

Таким чином, управління інвестиційною діяльністю підприємства слід розглядати як цілеспрямований вплив, що базується на використанні чинних інструментів державної регуляторної політики, і спрямований на підвищення ефективності залучення внутрішніх і зовнішніх інвестиційних ресурсів із метою покращення кінцевих фінансових, економічних, соціальних, екологічних результатів.

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА: ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ВЗАЄМОВІДНОСИН СУБ'ЄКТІВ АПК

***БЕРЕЗІНА Л.М., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ***

Об'єктивна необхідність активної державної підтримки АПК та особлива значимість його державного регулювання зумовлюють проблему удосконалення організаційно-економічних взаємовідносин підприємств, що входять до нього.

Економічна діяльність держави – загальне поняття, що характеризує її як суб'єкта національної економіки та охоплює усі економічні процеси й явища, у яких держава бере безпосередню участь або опосередковано втручається в їх протікання (регулює, стимулює, гальмує розвиток).

В Україні масштабність економічної “присутності” держави у сфері сільськогосподарського виробництва та інших сфер АПК виявилася набагато нижчою порівняно з потребами, зумовленими економічними процесами і явищами, не забезпечила ефективної підтримки суб'єктів комплексу. Не використано накопичений досвід державного регулювання сільського господарства. Варто зазначити, що держава – це такий суб'єкт регулювання, досягнення і похибки

якого спрацьовують як мультиплікатор стосовно національної економіки.

Спробуємо з'ясувати, які саме чинники обумовлюють необхідну підтримку суб'єктів АПК та сприяють розвитку взаємовідносин підприємств, що входять до його складу.

Перший з них пов'язаний з тим, що сільське господарство як галузь національної економіки, є найбільш немонополізованою, подрібненою щодо майна та просторового розташування, сферою. Виробництво сільськогосподарської продукції і сировини постійно відчуває ціновий тиск з боку галузей промисловості – партнерів по АПК, що має знайти відображення в їх взаємовідносинах на ринку.

Другий чинник – нестабільність доходів сільськогосподарських товаровиробників внаслідок погодно-кліматичних коливань, які мають дестабілізуючий вплив на внутрішній продовольчий ринок, що викликає, за інших незмінних умов, непрогнозовані зміни у тенденціях взаємовідносин суб'єктів АПК.

Третій чинник – зростаюча відкритість внутрішнього ринку продовольства, що зумовлює тиск експортерів на національних виробників в умовах глобалізації економіки та інтернаціоналізації світових ринків. Як наслідок – втрата прибутків суб'єктами АПК, що зумовлює погіршення їх організаційно-економічних взаємовідносин.

Четвертий чинник пов'язаний із завданнями охорони та збереження навколишнього середовища, стійкого розвитку сільських населених пунктів та забезпечення національної продовольчої безпеки. Отже, формується комплекс заходів, спрямованих на системне та ефективне вирішення проблем не лише розвитку власне виробництва продовольства, його зберігання, але й зовнішньої торгівлі ним, справедливого його розподілу, благоустрою та соціального розвитку сільських територій. Усе це накладає відбиток і на розвиток взаємовідносин підприємств АПК.

Зазначені чинники зумовлюють необхідність державного впливу на функціонування підприємств АПК та розвиток організаційно-економічних взаємовідносин між його підприємствами за трьома основними напрямками, а саме: 1) правовий супровід – визначення законодавчих основ та меж втручання у процеси виробництва та розподілу продукції АПК. Нині в Україні існуючий механізм правового супроводу АПК є підстави вважати недосконалим, він не забезпечує підвищення ефективності взаємовідносин задіяних суб'єктів господарювання; 2) бюджетно-фінансове регулювання. Бюджетні кошти виконують функцію доповнення фінансових джерел відтворення у сфері АПК, а, отже, і не мають активного

цілеспрямованого впливу на темпи та пропорції його розвитку, не ініціюють інноваційної діяльності суб'єктів господарювання. Звідси – низька ефективність такого впливу на стан та розвиток взаємовідносин підприємств АПК; 3) реалізація державних програм розвитку агропромислового комплексу, де за основу мають бути покладені завдання збільшення обсягів виробництва продукції рослинництва і тваринництва, її переробки шляхом інтенсифікації та удосконалення технічного оснащення виробництва.

З метою збереження незалежності та забезпечення економічної (а в її межах – продовольчої) безпеки держави агропромисловий комплекс потребує перетворення у стратегічний пріоритет державної соціально-економічної політики, що стане основою поступового зростання національної економіки у цілому.

Перетворення АПК у пріоритет національного економічного зростання дозволить вирішити низку проблем перспективного соціально-економічного розвитку країни, сприятиме формуванню ефективних взаємовідносин між суб'єктами комплексу, а саме: насичення внутрішнього продовольчого ринку власними товарними ресурсами шляхом максимального використання агро економічного потенціалу та сировинної бази регіонів; оптимізації імпорту сільськогосподарської сировини та продовольства; забезпечення продовольчої незалежності країни; модернізації галузей агропромислового комплексу; створення нових робочих місць; підвищення оплати праці, покращення умов праці; зростання доходів територіальних бюджетів за рахунок інтенсифікації розвитку суб'єктів АПК тощо.

Розвиток взаємовідносин суб'єктів агропромислового комплексу охоплює низку галузей, що певним чином причетні до процесу виробництва сільськогосподарської продукції та сировини, отримання продовольства, його доведення до кінцевих споживачів. Зазначені процеси відбуваються у межах кожного регіону, зумовлюють відповідні економічні зв'язки між ними та створюють єдину загальнодержавну систему. Крім того, проблеми господарського характеру зумовлюють і необхідність вирішення соціальних проблем.

Отже, відбувається щільне переплетіння власного економічного інтересу виробника та загальнонаціональних інтересів. Відновлення та забезпечення зростання обсягів сільськогосподарського виробництва, подолання негативних тенденцій як в економічній, так і у соціальній сфері, можуть бути забезпечені лише на підґрунті розвитку організаційно-економічних взаємовідносин підприємств АПК та створення державою умов економічного зростання.